Možnosti podpory a výhody specifického cíle 1.6

Kolektiv SO OPŽP
Samostatný odbor AOPK ČR

3.10.2023

Aktivity specifického cíle 1.6:

- Aktivita 1.6.1.1 Péče o přírodní stanoviště a druhy, opatření na podporu ohrožených druhů

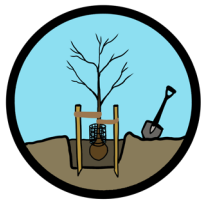

Podpora je zaměřena na:
- přírodní stanoviště a druhy - jedná se o přírodní stanoviště a druhy v zájmu Společenství podle Směrnice Rady 92/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (Směrnice o stanovištích) a druhy ptáků chráněné Směrnicí Evr. parlamentu a Rady 2009/147/ES (Směrnice o ptácích),
- ohrožené druhy - jedná se o druhy z kategorie CR, EN, VU podle Červených seznamů ČR.

- Aktivita 1.6.1.2 Péče o chráněná území (přírodní dědictví)

Projekty zacílené na předměty ochrany ZCHÚ a území soustavy NATURA 2000.

- Aktivita 1.6.1.3 Omezení šíření invazních nepůvodních a expanzivních druhů

- Aktivita 1.6.1.5 Návštěvnická infrastruktura sloužící k usměrnění návštěvníků v chráněných územích a zvýšení povědomí o problematice ochrany přírody

Výhody specifického cíle 1.6:

- možnost podporovaných aktivit, které v SC 1.3 podpořit nelze
- u vybraných podaktivit vyšší možnost podpory
- vše, co lze podpořit ve SC 1.3, lze podpořit v SC 1.6 → nutné zacílení na druhy, stanoviště nebo předměty ochrany ZCHÚ

ZMV 01 Tůně

Péče o vodní a mokřadní biotopy vázané na tůně

Aktivita 1.6.1.1

Cílem projektu je vytváření a obnova tůní a mokřadů realizovaných za účelem **tvorby či obnovy přírodních stanovišť či stanovišť ohrožených druhů** vázaných na vodní ekosystémy.

V rámci této podaktivity bude podpořeno

- vyhloubení tůní ve stávajícím terénu,
- svahování břehů a vytvoření výškově členitého dna tůní,
- vytvoření pozvolného přechodu mezi vodním a suchozemským prostředím (litorálních pásem) fungujícího za variabilních hydrologických podmínek (vodních stavů).

Míra podpory: 100 %

Aktivita 1.6.1.2

Cílem projektu je tvorba a obnova tůní a mokřadů realizovaných za účelem péče o vodní ekosystémy, včetně tvorby či obnovy přírodních stanovišť a stanovišť druhů s cílem zlepšení či zajištění stavu **předmětů ochrany chráněných území**.

V rámci této podaktivity bude podpořeno

- vyhloubení tůní ve stávajícím terénu,
- svahování břehů a vytvoření výškově členitého dna tůní,
- vytvoření pozvolného přechodu mezi vodním a suchozemským prostředím (litorálních pásem) fungujícího za variabilních hydrologických podmínek (vodních stavů).

Míra podpory: 100 %

Revitalizace Sedmihorských mokřadů

Celková výše podpory: 2 846 500,24 Kč

Autor fotografie: Vojtěch Šťastný

Odstranění drenáží pomohlo v Sedmihorském mokřadu zadržet vodu. Hustá síť odvodňovacích kanálů byla zahrazena a jednotlivé odvodňovací trubky se přerušily nebo vykopaly. Podzemní voda v údolí toku Libuňky vystoupala do své přirozené výšky. Mokřad s nově vzniklými tůněmi osídlili obojživelníci a stal se i útočištěm pro ptáky – zahnízdil tu například jeřáb popelavý, slavík modráček nebo chřástal kropenatý.

ZMV 02 MVN

Péče o vodní a mokřadní biotopy vázané na malé vodní nádrže

Aktivita 1.6.1.1

Cílem projektu je **vytváření a obnova přírodních stanovišť či stanovišť ohrožených druhů** vázaných na malé vodní nádrže v **biocentrech ÚSES**, které **neslouží** k chovu ryb a vodní drůbeže nebo slouží jenom k takovému chovu ryb, který neoslabí její ekologické funkce.

V rámci této podaktivity bude podpořeno:

- komplexní (zásadní) rekonstrukce malých vodních nádrží v biocentrech ÚSES (výměna nebo obnova technických objektů MVN, odbahnění stávajících MVN, úprava či obnova břehů a dna MVN včetně tvarování litorálních pásem)
- výstavba nových MVN v biocentrech ÚSES,
- odbahnění stávajících MVN v biocentrech ÚSES.

Míra podpory: 70 %

Aktivita 1.6.1.2

Cílem projektu je tvorba a obnova malých vodních nádrží realizovaných za účelem péče o vodní ekosystémy, včetně tvorby či obnovy přírodních stanovišť a stanovišť druhů s cílem **zlepšení či zajištění stavu předmětů ochrany chráněných území.**

V rámci této podaktivity bude podpořeno:

- komplexní (zásadní) rekonstrukce malých vodních nádrží v biocentrech ÚSES (výměna nebo obnova technických objektů MVN, odbahnění stávajících MVN, úprava či obnova břehů a dna MVN včetně tvarování litorálních pásem)
- výstavba nových MVN v biocentrech ÚSES,
- odbahnění stávajících MVN v biocentrech ÚSES.

Míra podpory: 85 %

ZMV 02 MVN

Péče o vodní a mokřadní biotopy vázané na malé vodní nádrže

- lze podpořit i samostatné odbahnění
- v případě projektu podávaného do aktivity 1.6.1.1 je třeba doložit lokalizaci v biocentru ÚSES – nejlépe výkresu územního plánu nebo komplexních pozemkových úprav

Obnova rybníku v Sedle

Celková výše podpory: 3 060 229 Kč

Autor fotografie: Radek Kněžínek

Ničivé povodně v roce 2006 byly prvotním impulzem pro obnovení rybníka na Sedelském potoce.

Díky zvýšení hladiny podzemní vody došlo také k oživení přilehlých mokřadů. Po více než 10 letech se v krajině znovu objevili obojživelníci, vážky a dokonce vzácná mokřadní rostlina ďáblík bahenní.

ZMV 03 Rašeliniště

Péče o vodní a mokřadní biotopy vázané na rašeliniště

Aktivita 1.6.1.1

Cílem projektu je obnova rašelinišť a zvodnělých ploch formou přehrážek, realizovaných za účelem **tvorby či obnovy přírodních stanovišť či stanovišť ohrožených druhů** vázaných na rašeliniště.

V rámci této podaktivity bude podpořeno:

- obnova rašelinišť a zvodnělých ploch formou přehrážek
- zvyšování nivelety dna odvodňovacích příkopů a kanálů hrázkováním a (pomístním) zasypáváním

Míra podpory: 100 %

Aktivita 1.6.1.2

Cílem projektu je obnova rašelinišť a zvodnělých ploch formou přehrážek realizovaných za účelem péče o vodní ekosystémy, včetně tvorby či obnovy přírodních stanovišť a stanovišť druhů s cílem **zlepšení či zajištění stavu předmětů ochrany chráněných území.**

V rámci této podaktivity bude podpořeno:

- obnova rašelinišť a zvodnělých ploch formou přehrážek
- zvyšování nivelety dna odvodňovacích příkopů a kanálů hrázkováním a (pomístním) zasypáváním

Míra podpory: 100 %

Voda pro Jizerské smrčiny

Celková výše podpory: 1 974 370,76 Kč

Autor fotografie: Šárka Mazánková

Rašeliniště Evropsky významné lokality Jizerské smrčiny byla odvodněna a vysychala.
Špatné hospodaření v minulosti vedlo k nevhodnému zalesnění cenné lokality.
Nové dřevěné přehrážky v rašeliništi pomohly vodu opět zadržet. Vrátila se sem například i vzácná masožravá rostlina rosnatka okrouhlolistá. Nové podmínky dokonce podpořily hnízdiště tetřívka obecného a dalšího ptactva.

ZMV 04 Revitalizace toků, rušení odvodňovacích zařízení

Péče o vodní a mokřadní biotopy vázané na vodní toky a jejich nivy (revitalizace a renaturace), slepá ramena

Aktivita 1.6.1.1

Cílem projektu je revitalizace či renaturace vodních toků a jejich niv realizovaných za účelem péče o vodní ekosystémy, včetně **tvorby či obnovy přírodních stanovišť či stanovišť ohrožených druhů** vázaných na dané biotopy.

V rámci této podaktivity bude podpořeno:

- vytváření a obnova přírodě blízkých koryt vodních toků (přiměřeně kapacitních, tvarově a hloubkově pestrých) zahrnující eventuální odstranění dřívějších nevhodných úprav (opevnění dna a břehů, ohrazování, příčných překážek), a to včetně zakládání nových břehových porostů nebo rekonstrukce břehových porostů podél toku i v přilehlé nivě, při respektování přístupů ochrany území před povodněmi,
- obnova říčních ramen v nivě vodního toku,
- podpůrná opatření na vodním toku a v nivě umožňující přirozené korytotvorné procesy v delším časovém horizontu bez nutnosti plošně rozsáhlých investičních úprav, zejména:
  - vytváření a obnova prvků posilující druhovou diverzitu vodních a na vodu vázaných organismů,
  - terénní úpravy koryta (dna) a břehů včetně pomístních zásahů umožňující proces renaturace vodního toku a nivy.

Aktivita 1.6.1.2

Cílem projektu je revitalizace a renaturace vodních toků a jejich niv realizovaných za účelem péče o vodní ekosystémy, včetně **tvorby či obnovy přírodních stanovišť a stanovišť druhů s cílem zlepšení či zajištění stavu předmětů ochrany chráněných území**.

Míra podpory: 100 %

Hladovský potok

Celková výše podpory: 2 251 617,10 Kč

Potoku byl navrácen jeho přirozený charakter. Jsou tu meandry, mělčiny, proudící voda a rozmanité břehy.
Koryto bylo doplněno o úkryty pro drobné živočichy a v nejcennějších místech se prostor zcela nechal přírodě.
Byla podpořena renaturace – zpřírodnění.

Autor fotografie: Martin Kysela

ZMV 05 Travinné ekosystémy

Péče o nelesní stanoviště (např. travinné ekosystémy, vřesoviště, rákosiny apod.)

Aktivita 1.6.1.1

Cílem projektu jsou managementová opatření realizována za účelem **tvorby či obnovy přírodních stanovišť či stanovišť ohrožených druhů** vázaných na travinné ekosystémy, vřesoviště, rákosiny apod.

V rámci této podaktivity bude podpořeno:

- sečení
- pastva
- vyhrabávání stařiny
- odstranění nevhodných dřevin (odstranění náletových/nárostových dřevin o průměru kmene na řezné ploše do 10 cm).

Míra podpory: 90 %

Aktivita 1.6.1.2

Cílem projektu je realizace managementových opatření za účelem **zlepšení či zajištění stavu předmětů ochrany chráněných území**.

V rámci této podaktivity bude podpořeno:

- sečení
- pastva
- vyhrabávání stařiny
- odstranění nevhodných dřevin

Míra podpory: 90 % (kraje jako OOP 100 %)

ZMV 05 Travinné ekosystémy

Péče o nelesní stanoviště (např. travinné ekosystémy, vřesoviště, rákosiny apod.)

- maximálně po dobu 5 let od prvního zásahu
- pouze obnovní management, udržovací nelze z OPŽP podpořit
- v aktivitě 1.6.1.2 lze podpořit kácení vzrostlých dřevin

Obnova biotopů motýlů

Celková výše podpory: 4 763 113,55 Kč

Nesečené trávníky zarůstaly keři, stromy a nepůvodními bylinami. Žadatel se rozhodl navrátit území jeho původní podobu. Pomocí křovinořezů byl vytvořen prostor pro růst vzácných druhů rostlin a živočichů, především motýlů. Dnes zde můžeme nalézt dokonce silně ohrožený vstavač vojenský, ohrožený hořec křížatý a na něj vázaného kriticky ohroženého modráska hořcového.

Autor fotografie: Pro záchranu motýlího ráje, z.s.

ZMV 08 Lesní ekosystémy

Péče o lesní stanoviště (managementová opatření)

Aktivita 1.6.1.1

Cílem projektu jsou managementová opatření nezakládající veřejnou podporu realizována za účelem **tvorby či obnovy přírodních stanovišť či stanovišť ohrožených druhů** na lesních pozemcích (PUPFL).

V rámci této podaktivity bude podpořeno:

- sečení
- pastva
- vyhrabávání stařiny
- odstranění nevhodných dřevin (odstranění náletových/nárostových dřevin o průměru kmene na řezné ploše do 10 cm)

Míra podpory: 90 %

Aktivita 1.6.1.2

Cílem projektu je realizace managementových opatření nezakládající veřejnou podporu na lesních pozemcích (PUPFL) za účelem **zlepšení či zajištění stavu předmětů ochrany chráněných území**.

V rámci této podaktivity bude podpořeno:

- sečení
- pastva
- vyhrabávání stařiny
- odstranění nevhodných dřevin (odstranění náletových/nárostových dřevin o průměru kmene na řezné ploše do 10 cm)

Míra podpory: 90 % (kraje jako OOP 100 %)

ZMV 08 Lesní ekosystémy

Péče o lesní stanoviště (managementová opatření)

- maximálně po dobu 5 let od prvního zásahu
- pouze obnovní management, udržovací nelze z OPŽP podpořit
- kácení a výsadba na lesních pozemcích nelze podpořit z důvodu možného zakládání veřejné podpory → projekty bude administrovat SFŽP

Obnova krátkostébelných trávníků

Autor fotografie: Denisa Švengrová

Celková výše podpory: 1 468 381,40Kč

Díky pastvě ovcí se podařilo navrátit vzácné rostliny na původní pastviny. Ovce spásáním rychle rostoucích rostlin a rozrušováním půdy svými kopýtky zamezily zarůstání lokality. Žadatel touto pastvou významně podpořil obnovení krátkostébelných trávníků. V oblasti se znovu začal více vyskytovat ohrožený druh rostliny vemeník dvoulistý.

ZMV 07 Vegetační krajinné prvky

Péče o biotopy ohrožených druhů vázaných na dřeviny rostoucí mimo les

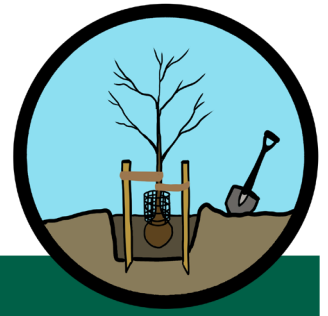

Aktivita 1.6.1.1

Cílem projektu jsou výsadby geograficky původních dřevin a následná péče, ošetření dřevin, či založení travobylinných společenstev. Nové prvky nebo obnova stávajících prvků posílí **biotopy ohrožených druhů** vázaných na dřeviny rostoucí mimo les.

V rámci této aktivity bude podpořeno:

- založení a/nebo obnova vegetačních krajinných prvků – stromořadí, solitérní stromy, travobylinné porosty,
- založení a obnova krajinotvorných (extenzivních) sadů.

Míra podpory: 90 %

Aktivita 1.6.1.2

Cílem projektu je výsadba či ošetření dřevin a obnova trávníků realizovaných za **účelem péče o předměty ochrany** vázané na dřeviny rostoucí mimo les.

V rámci této aktivity bude podpořeno:

- založení a/nebo obnova vegetačních krajinných prvků – stromořadí, solitérní stromy, travobylinné porosty,
- založení a obnova krajinotvorných (extenzivních) sadů.

Míra podpory: 90 % (kraje jako OOP 100 %)

Autor fotografie: Dominik Grohmann

Hrušňový sad

Celková výše podpory: 2 045 752,92 Kč

Podařilo se spojit tradici obce Hrušky s podporou životního prostředí. Obec se rozhodla, jak již její název napovídá, navrátit k pěstování hrušní. Dříve zemědělské pozemky byly nahrazeny rozsáhlým hrušňovým sadem doplněným kvetoucí loukou. Na sad navazuje alej starých odrůd hrušní, která má uchovat vzácné hrušně pro další generace. Ovocné dřeviny tvoří útočiště pro mnoho druhů hmyzu a dotváří krajinu v okolí vesnice.

ZMV 09 Specifická opatření na podporu druhů a stanovišť

(narušení drnu, stružkování, pojezdy těžkou technikou, asanace kůrovcové hmoty, zviditelnění stěn)

Aktivita 1.6.1.1

Cílem projekt je pomocí specifických opatření (narušení drnu, stružkování, pojezdy těžkou technikou, asanace kůrovcové hmoty, zviditelnění stěn) zajistit péči, včetně **tvorby či obnovy, o přírodní stanoviště či stanoviště ohrožených druhů**.

V rámci této podaktivity bude podpořeno:

- narušení a stržení drnu
- pojezdy těžkou mechanizací
- stružkování ploch ovlivněných vodou
- asanace kůrovcové hmoty - loupáním ležících kmenů
- opatření ke snižování mortality ptáků při srážce s transparentní či reflexní výplní

Míra podpory: 90 %

Aktivita 1.6.1.2

Cílem projektu jsou specifická opatření (narušení drnu, stružkování, pojezdy těžkou technikou, asanace kůrovcové hmoty, zviditelnění stěn) realizovaná za **účelem péče o předměty ochrany**.

V rámci této podaktivity bude podpořeno:

- narušení a stržení drnu
- pojezdy těžkou mechanizací
- stružkování ploch ovlivněných vodou
- asanace kůrovcové hmoty - loupáním ležících kmenů
- opatření ke snižování mortality ptáků při srážce s transparentní či reflexní výplní

Míra podpory: 90 % (kraje jako OOP 100 %)

ZMV 09 Specifická opatření na podporu druhů a stanovišť

Předcházení, minimalizace a náprava škod způsobených vybranými zvláště chráněnými druhy živočichů

Aktivita 1.6.1.1

Cílem je realizace preventivních opatření za účelem ochrany hospodářských zvířat a zmírňování přímých škod působených vybranými zvláště chráněnými druhy na chovech hospodářských zvířat. Tato opatření přispějí k podpoře biodiverzity.

V rámci této podaktivity bude podpořeno:

- preventivní opatření na ochranu hospodářských zvířat (ovce, kozy, skot, koně, farmové chovy, včelstva) před útoky velkých šelem

Míra podpory: 100 %

ZMV 09 Specifická opatření na podporu druhů a stanovišť

Předcházení, minimalizace a náprava škod způsobených vybranými zvláště chráněnými druhy živočichů

- Projekt zaměřený na předcházení škod způsobených medvědem je realizován na území s doloženým opakovaným výskytem tohoto druhu (formou odborného posudku AOPK ČR).
- V případě vlka obecného je projekt realizován v oblasti jeho opakovaného výskytu vymezené mapou
- Projekt je realizován na ochranu hospodářských zvířat, která jsou evidována v Ústřední evidenci hospodářských zvířat v souladu s veterinárními předpisy / plemenářský zákon a která jsou pasena na dotčených pastvinách s minimálním zatížením 0,2 velké dobytčí jednotky (VDJ) na hektar.
- Minimální počet hospodářských zvířat je 5 kusů.
- Projekt je navržen s ohledem na zachování prostupnosti krajiny a se zohledněním zachování funkce biotopu velkých savců.

Autor fotografie: ČSOP Libosováry

Zajištění ochrany stád ovcí a koz před útoky vlkem obecným

Celková výše podpory:
212 757,30 Kč

V rámci preventivní ochrany stád před napadením vlky došlo k obnově a zesílení elektrických ohradníků a pořízení dvou pasteveckých psů.
Stáda hospodářských zvířat jsou využívána při managementu maloplošných chráněných území a jiných biologicky cenných území.

ZMV 10 Invazní rostliny a živočichové

Omezení šíření invazních nepůvodních a expanzivních druhů

Aktivita 1.6.1.3

Cílem je likvidace vybraných invazních druhů rostlin a živočichů a odstraňování expanzivního druhu jmelí bílého pravého (*Viscum album subsp. album*).

V rámci této podaktivity bude podpořeno:

- likvidace invazních druhů z Unijního seznamu
- likvidace vybraných invazních a expanzivních druhů

Míra podpory: 85 %, 80 % (u likvidace jmelí)

Likvidace invazních druhů z Unijního seznamu	
Heracleum mantegazzianum	bolševník velkolepý
Asclepias syriaca	klejicha hedvábná
Impatiens glandulifera	netýkavka žláznatá
Ailanthus altissima	pajasan žláznatý
Procyon lotor	mýval severní
Myocastor coypus	nutrie říční
Ondatra zibethicus	ondatra pižmová
Nyctereutes procynoides	psík mývalovitý

Seznam vybraných invazních a expanzivních druhů	
Ambrosia artemisiifolia	ambrozie peřenolistá
Reynoutria spp.	křídlatky
Neovison vison	norek americký
Viscum album subsp. album	jmelí bílé pravé

ZMV 10 Invazní rostliny a živočichové

Omezení šíření invazních nepůvodních a expanzivních druhů

Jde o smysluplný projekt v rámci **uceleného území** (např. povodí), kdy je pravděpodobné, že jeho realizací budou zlikvidovány (omezeny) dané druhy na vymezeném území. Projekt není realizován např. v blízkosti zdrojových populací invazních druhů, které by zůstaly nelikvidovány.

ZMV 11 Návštěvnická infrastruktura

Návštěvnická infrastruktura sloužící k usměrnění návštěvníků v chráněných územích a zvýšení povědomí o problematice ochrany přírody

Aktivita 1.6.1.5

Autor fotografie: Jana Juráková

Cílem projektu jsou aktivity, které vedou k tvorbě prvků návštěvnické infrastruktury pro usměrnění návštěvníků chráněných území, omezení či předcházení negativních vlivů na předmět(y) ochrany a zlepšení informovanosti o cílech jejich ochrany.

V rámci této podaktivity bude podpořeno:

- budování chodníků a stezek, pozorovatelen, informačních prvků, zábradlí, závor a telemetrických prvků v ZCHÚ (NP, CHKO, NPR, NPP, PR, PP) a v lokalitách soustavy Natura 2000, včetně rekonstrukce, obnovy, rozšíření nebo doplnění stávajících prvků.

Autor fotografie: Ondřej Nitsch

Míra podpory: 70 %

ZMV 11 Návštěvnická infrastruktura

Návštěvnická infrastruktura sloužící k usměrnění návštěvníků v chráněných územích a zvýšení povědomí o problematice ochrany přírody

Povinné zpracování je pro tyto prvky NI:

- Interpretační prvky (infopanely naučných stezek i samostatně, pozorovatelny s infopanely, interaktivní prvky ad.),
- Liniové stavby s naučnou/interpretační funkcí (např. povalový chodník, kde na vybraných prknech budou gravírované siluety živočichů či jiné naučné informace

IP prvku musí být zpracován, jak pro nově budované prvky tak i pro žádosti, které rekonstruují, obnovují, rozšiřují nebo doplňují stávající NI.

Metodický postup pro tvorbu interpretačních plánů prvků návštěvnické infrastruktury

AGENTURA OCHRANY
PŘÍRODY A KRAJINY
ČESKÉ REPUBLIKY

DĚKUJEME
ZA VAŠI POZORNOST